

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 377. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm22873.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Den *Islandske Fri-Stat*, vel kun bekiendt i Norden, men ligefuldt Middel-Alderens store Vidunder, fik en sørgelig Helsot, som den ene og alene maae tilskrive sig selv; thi uagtet *Norges Konger* ligefra Begyndelsen naturligviis saae lidt skiævt til den, og attraaede fra *Hellig-Olavs Dage* aabenbar Over-Herredømmet, saa prøvede de dog aldrig paa at tage Øen med Staal-Handsker, men synes Alle at have ladt sig afskrække af *Trold-Finnens Beretning*, der i Hvals-Ham foer did for *Harald Blaatan* at udspeide Landet; thi han forsikkrede, der vrimlede saaledes af frygtelige *Vætter* paa alle Kanter, at selv ind ad Fjordene, end sige videre, var han ikke istand til at komme^{*}*Olav Tryggesens Saga* (i *Heimskringle*) K. 36.. Vist nok prøvede især *Hakon den Gamle* alle muelige *Konster*, men deels naaede han dog ikke sin Hensigt, og deels har den Klogeste i sin Kreds kun Skam af at lade sig narre, og at *Islænderne* var baade de Klogeste og de Snildeste af alle Nord-Boer, trænger ei til Beviis, men stadfæstede sig dog øiensynlig, da *Snorre Sturlesen* indbildte *Hakon*, der havde udrustet en stor Flaade mod Fri-Staten, at det kunde aldrig nytte, men han skulde nok paa en fiin Maade bringe den til Underdanighed. *Snorres Morder*, *Gissur Thorvaldsen*, førde vel Navn af den Norske Konges Jarl paa *Island*, men det var kun et Navn, og selv da Øen frivillig underkastede sig *Magnus Lagebæter* (1264) var Vilkaarene saa hæderlige, at de ikke gjorde mindste Skaar i *378Friheden*, med mindre Man forvexlede den med en *Uafhængighed*, som Kongerne for længe siden, ved at lukke de Norske Havne for dem, kunde lært *Islænderne*, var kun et Munds-Veir. Naar derfor det *Islandske Saga-Tempel* med det samme forvandlede til en Grav-Høi, da var det aabenbar kun fordi den *sorte Død*, der forvandler alle Templer til Grave, i Aanden allerede havde indfundet sig, saa det Folke-Færd, der i Ungdommen, som vandrende *Skjalde* og *Sagamænd*, som *Skippere* og *Kiøbmænd*, som *Vikinger* og *Væring* og *Pillegrimme*, øvede Idræt og prøvede Verden, for i Alderdommen at fornøie hinanden og berige Børnene med Kundskabs og Viisdoms Skatte, dette Folke-Færd var omtrent uddød med *Snorro Sturlesen* (1241), og *Friheden*, som fryder de Levende, nytter ikke de Døde, der kun trænge til Fred.